

Inhoudsopgave

1. Anti pestprotocol	2
2. Wat verstaan we onder pesten?	3
3. Preventieve aanpak	4
3.1 overige maatregelen	4
3.2 Wat te doen bij pestgedrag?	5
3.3 Vertrouwenspersoon	5
3.4 cyberpesten	6

Bijlage 1

Gevolgen van pesten/plagen	8
1.2 Kenmerken van de pestkop	8
1.3 Kenmerken van de gepeste	9
1.4 De middengroep	10
1.5 Signalen die wijzen op pestgedrag	11
1.6 Ouders/Verzorgers	12

Bijlage 2

Beleid problematisch gedrag	14
-----------------------------	----

1. Anti Pestprotocol

Op De Vlieger willen wij uw kind helpen zich (op cognitief en sociaal-emotioneel gebied) te ontwikkelen in een veilige en vertrouwde omgeving.

Wij willen de kinderen leren anderen en zichzelf volledig te waarderen en accepteren 'gewoon' zoals zij zijn. Wij ondersteunen, begeleiden en helpen de kinderen daar graag bij.

Naast de primaire taak van onze school, het ontwikkelen van kennis en vaardigheden, is onze school ook een leefgemeenschap. De leerlingen krijgen mogelijkheden om hun sociale vaardigheden verder te ontwikkelen. We willen de leerlingen leren functioneren in een groep, leren voor je rechten op te komen, leren reflecteren en communiceren, leren feedback geven en ontvangen, leren luisteren naar anderen, leren incasseren, leren rekening te houden met elkaar, leren een gemeenschap te vormen waarin ze de regels hanteren die bij deze gemeenschap horen; kortom: sociaal gedrag aanleren.

Het is van groot belang, dat de kinderen zich in onze school veilig voelen. Wij streven naar een prettige, ontspannen en open sfeer, waarin de kinderen zich gerespecteerd en gewaardeerd voelen, en waar zij ervaren dat er voor iedereen, ongeacht capaciteiten en vaardigheden, belangstelling en aandacht is. Dit is een basisvoorwaarde voor een positieve ontwikkeling van de kinderen op zowel cognitief als sociaal-emotioneel gebied.

Als Protestants Christelijke basisschool willen wij een afspiegeling zijn van de maatschappij waarin wij leven. Het grote belang van het kunnen en willen leven in die maatschappij waarin mensen voor hun mening mogen en durven uitkomen, elkaars mening en ideeën respecteren, waarin niet gediscrimineerd wordt op basis van geloofsovertuiging, culturele achtergronden, nationaliteit of op welke wijze dan ook, staat in ons onderwijs voorop.

Met behulp van dit protocol willen wij pestgedrag voorkomen, binnen onze school bespreekbaar maken, aanpakken nadat een peestsituatie is gesignaleerd en het gewenste gedrag onderhouden en stimuleren.

Met dit protocol hopen wij als team van onze school, samen met de leerlingen en ouders een positieve en effectieve bijdrage te kunnen leveren aan het voorkomen en bestrijden van pestgedrag.

2. Wat verstaan wij onder pesten?

Pesten is het gedrag waarbij één persoon bewust, herhaald en gedurende langere tijd door één of meerdere anderen behandeld wordt op manieren die leiden tot fysieke verwonding en/of psychisch lijden. Pesten is een vorm van zinloos geweld.

Cyberpesten is een bijzondere vorm van pesten, leerlingen worden via social media negatief behandeld.

Er is een duidelijk verschil tussen pesten en plagen. Wanneer is er nu sprake van pesten en wanneer is het plagen?

Pesten:

- Gebeurt berekenend (vooraf bekend wie, hoe en wanneer gepest gaat worden). Bewust iemand kwetsen en/of kleineren.
- Is duurzaam, gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig (stopt niet vanzelf en na korte tijd).

Anti Pestprotocol PCBS De Vlieger

- Ongelijke strijd, de onmachtgevoelens van de gepeste staan tegenover de machtsgevoelens van de pester.
- De pester heeft negatieve bedoelingen, wil pijn doen, vernielen of kwetsen.
- Meestal in een groep (pester en meelopers) tegenover één geïsoleerd slachtoffer.
- Er bestaat een neiging tot een vaste structuur. De pesters zijn meestal dezelfde, net zoals slachtoffers (mogelijk wisselend door omstandigheden).

Plagen:

- Is onschuldig en gebeurt onbezonnen en spontaan. Gaat soms gepaard met humor.
- Is van korte duur of gebeurt slechts tijdelijk.
- Speelt zich af tussen gelijken.
- Is meestal "te verdragen" en leuk, echter zoekt soms de grens van wat kwetsend en agressief is.
- Is meestal één tegen één.
- Wie plaagt ligt niet vast, de tegenpartijen wisselen keer op keer.

Specifiek pestgedrag:

- Verbaal: vernederen, persoonsgericht schelden (bijv. op uiterlijk), dreigen, belachelijk maken, uitlachen, een bijnaam geven, gemene briefjes schrijven.
- Fysiek: duwen, trekken, spugen, schoppen, laten struikelen, krabben, bijten, aan haren trekken.
- Intimidatie: iemand achtervolgen, opwachten, de doorgang versperren, klem zetten, dwingen om iets te doen of te kopen.
- Isolatie: ervoor zorgen dat kinderen niet mogen deelnemen aan spel of activiteiten, uitsluiten, buiten sluiten.
- Stelen of vernielen: afpakken, beschadigen of kapot maken van spullen of kleding, banden leksteken.
- Cyberpesten: vernederen, schelden, dreigen, belachelijk maken, uitlachen, een bijnaam geven via SMS, instagram, whatsapp, e-mail, chat, facebook, twitter of andere social media.
- Racisme: schelden, opmerkingen over ras of huidskleur.
- Seksueel getint: schelden of seksueel getinte opmerkingen of gebaren maken.

3. Preventieve aanpak op school

Gedurende het gehele schooljaar staan de schoolregels centraal en worden alle kinderen, ouders/verzorgers en leerkrachten gewezen op het naleven van deze afspraken.

Daarnaast worden er – naast deze algemene afspraken - aan het begin van het schooljaar samen met de kinderen klassenafspraken opgesteld die een goed pedagogisch klimaat bevorderen. Gemaakte klassenafspraken zijn zichtbaar in alle klassen en gelden in alle groepen. Afhankelijk van de groepssamenstelling in een schooljaar kunnen er nog andere afspraken gemaakt worden.

Ook wordt er gebruik gemaakt van een volgsysteem voor sociaal-emotionele ontwikkeling namelijk KIIJK! voor de kinderen in groep 1/ 2 (observatiesysteem) en SCOL (De Sociale Competentie ObservatieLijst is een leerlingvolgsysteem voor sociale competentie, welbevinden en sociale veiligheid) voor de kinderen in groep 3 t/m 8. Met KIIJK! en SCOL brengen leerkrachten het sociaal-

emotioneel functioneren van kinderen van groep 1 t/m groep 8 systematisch in kaart. Ook vullen de kinderen uit de groepen 6 t/m 8 de vragenlijsten van SCOL individueel en zelfstandig in.

De ontwikkeling binnen KIJK! en SCOL wordt onderverdeeld in verschillende onderdelen. Leerkrachten registreren tweemaal per schooljaar in dit systeem. Hierop volgen er adviezen én of eigen interventies van de leerkrachten. Ook observeren leerkrachten de kinderen in de klas en op het schoolplein. Zo wordt de sociaal-emotionele ontwikkeling gevolgd, begeleid en besproken.

Daarnaast worden de lessen uit de methoden "Goed gedaan" en "Trefwoord" aangeboden om de sociale vaardigheden van kinderen te vergroten. Ook krijgen alle kinderen 1 keer in hun schoolloopbaan een sociale vaardigheidstraining aangeboden. Dit is een intensieve training die plaatsvindt op school in één groep, met als doel het positieve klimaat in de groep te stimuleren om te komen tot een goede sfeer of deze te behouden (en vergroten). Groepsvormende spellen en rollenspel (drama) worden ingezet om sociale situaties te oefenen. Zowel binnen als buiten de groep hebben de kinderen baat bij hetgeen zij tijdens de training hebben geleerd.

Jaarlijks maakt de groepsleerkracht een sociogram van de groep om daarmee de sociale interacties in kaart te brengen. Indien nodig wordt dit een aantal keer gedaan. Hiermee wordt in beeld gebracht hoe de sociale verhoudingen in een groep liggen en waar en op welk vlak extra begeleiding of hulp aan de kinderen nodig is.

De samenstelling van de tafelgroepjes wordt regelmatig aangepast en veranderd, zodat de kinderen in verschillende groepen en met andere kinderen kunnen samenwerken.

3.1 Wat vinden wij verder belangrijk?

- Wij leren de kinderen dat iedereen anders is. Wij leren hen anderen en zichzelf te waarderen en te accepteren en geven hierin zelf het goede voorbeeld.
- Met interactie, instructie en klassenmanagement worden de voorwaarden geschept voor een pedagogisch klimaat waarin elk kind tot zijn recht komt. Dit komt tot uiting in de wijze waarop we de kinderen bij de les betrekken, hen aanmoedigen, helpen, corrigeren, het gevoel geven dat ze fouten mogen maken.
- Aan het begin van elk jaar worden in alle groepen groepsvormende activiteiten gedaan.
- De leerkrachten en ouders/verzorgers geven het goede voorbeeld in hun omgang met alle kinderen.
- Er is voldoende en effectief toezicht (met meerdere personen surveilleren) tijdens het speelkwartier. Incidenten op de speelplaats worden besproken, zodat de betreffende leerkracht altijd weet wat er gespeeld heeft of nog speelt. Indien nodig wordt een incident in de groep van de leerling nabesproken.
- Indien nodig wordt een incident in de groep met de leerling(en) nabesproken, zodat de betreffende leerkracht altijd weet wat er gespeeld heeft of nog speelt.
- Overblijfmedewerksters handelen volgens de schoolafspraken. Zij geven bij leerkrachten aan als er plaag/pestsituaties zijn voorgevallen.

3.2 Wat te doen bij pestgedrag, stappenplan

1.

Indien één van de teamleden eenmalig ongewenst gedrag signaleert of te horen krijgt via een ouder of een kind, bereekt hij/zij dit meteen met de individuele leerling en/of in de groep en blijft extra alert tijdens het speelkwartier en tijdens vrije situaties of het ongewenste gedrag zich herhaalt. De leerkracht legt uit wat het gewenste gedrag is en stimuleert de kinderen om dit toe te passen.

2.

Teamleden en medewerkers van Kinderstralen geven ongewenst gedrag en incidenten meteen door aan de groepsleerkracht van het kind.

3.

Wanneer het kind of de kinderen vaker betrokken is/zijn bij pestincidenten wordt dit besproken met de betrokken ouders/verzorgers, de groepsleerkracht, de IB-er en de directie. Met de kinderen die het betreft worden duidelijke afspraken gemaakt waaraan zij zich moeten houden.

De interne begeleider (IB) is altijd op de hoogte van pestsituaties en stelt indien nodig mede het plan van aanpak op. Er wordt verslag gelegd in Esis.

In die situaties waarin remediëring van het pestgedrag problemen geeft, wordt de assistentie van één of meer hulpverlenende instanties ingeschakeld.

Het "beleid voor kinderen met problematisch gedrag" wordt besproken met de betrokkenen en ingezet (stap 0 of 1, afgestemd op de situatie en passend in het plan van aanpak).

Naar aanleiding van bovengenoemde aanpak moet een duidelijke verbetering zichtbaar zijn.

4.

Als er geen verbetering zichtbaar is, volgt in overleg met IB en directie stap 2 "beleid voor kinderen met problematisch gedrag", waarbij naast een gesprek met ouders en directie, de afspraken worden aangescherpt en een sanctie volgt n.a.v. het (pest) gedrag waarbij het kind voor maximaal 1 week niet meer in de klas mag zijn.

5.

Bij aanhoudend pestgedrag volgt stap 3 van "beleid voor kinderen met problematisch gedrag" en wordt tot schorsing overgegaan. De regeling "schorsing en verwijdering" van Lucasonderwijs treedt in werking. Hierbij wordt de leerplichtambtenaar op de hoogte gebracht.

3.3 Vertrouwenspersonen

Onze school kent interne vertrouwenspersonen. Op het moment dat er iets aan de hand is of als u er met de leerkracht niet over kunt of wilt praten kunt u contact opnemen met onze vertrouwenspersonen. Dit zijn:

Nicolette van Vliet groep 1 tot en met 4

Andrea Sas groep 5 tot en met 8

De contact- of vertrouwenspersoon op school is het eerste aanspreekpunt bij meldingen en klachten over ongewenste omgangsvormen op school. Hierbij kunt u denken aan bijv. problemen omtrent pesten, thuissituatie, seksuele intimidatie, discriminatie, agressie en geweld. Onze vertrouwenspersoon is er voor zowel leerlingen, ouders als personeel. U kunt de vertrouwenspersoon om hulp vragen als u een informele klacht heeft en deze met de school wilt oplossen. De vertrouwenspersoon wijst de weg, geeft informatie en kan adviseren. Naar aanleiding van een gesprek kan de vertrouwenspersoon oordelen of er een verder traject ingezet moet worden of dat advies en informatie voldoende zijn. Met privacy gegevens zal te allen tijde zorgvuldig worden omgegaan. Het doel van een gesprek met de vertrouwenspersoon is altijd gericht op een oplossing van het probleem.

3.4 Cyberpesten

Via social media kan je pesten; we noemen dit cyberpesten. Social media zijn programma's of apps waarbij je in contact komt met anderen, zoals Facebook, Twitter, Instagram, Snapchat, Whats App, YouTube en andere vergelijkbare programma's of apps. Voorbeelden van cyberpesten zijn (anonieme) berichten versturen via Whats App, waarin wordt gescholden, geroddeld of bedreigingen worden geuit, het (ongevraagd) plaatsen van foto's op internet, privégegevens van iemand op een site plaatsen, wachtwoorden stelen en misbruiken of virussen versturen.

De aanpak van cyberpesten komt voor een groot deel overeen met het anti-pest beleid op De Vlieger. Aangezien cyberpesten veelal anoniem is en mogelijk tijdens schooltijden plaats kan vinden, neemt de school een aantal aanvullende maatregelen. Zo hebben wij een gebruikersovereenkomst voor de Ipad, waarin onze afspraken benoemd staan. Deze afspraken staan hieronder beschreven en zijn bij ouders/verzorgers bekend. Ouders/verzorgers hebben de gebruikersovereenkomst ondertekend.

Afspraken over het gebruik van de iPad

- De iPad is van tafel als er gegeten of gedronken wordt.
- Foto's en filmpjes maken kan als je daar toestemming van de juf of meester voor hebt.
- In vrije momenten onder schooltijd ligt de iPad op de hoek van de tafel met de hoes naar boven, of opgeruimd in de kast.
- Tijdens de pauzes en Kinderstralen wordt er geen gebruik gemaakt van de iPad.
- Geen muziek op de iPad.
- Filmpjes kijken of spelletjes spelen op de iPad kan alleen als het van de juf of meester mag en heeft een educatief doel.
- Schermtijd per dag is max. 90 -120 minuten.

Indien bovenstaande afspraken niet worden nageleefd, zijn er de volgende sancties:

1. Het kind of de kinderen worden aangesproken op hun iPad-gedrag.
2. Wanneer het een tweede keer gebeurt, worden ook de ouders geïnformeerd. De leerkracht vraagt de ouders dit met hun kind te bespreken.
3. iPad wordt "gelocked" waardoor het kind of de kinderen voor een afgesproken periode geen gebruik kunnen maken van internet.
4. Wanneer er, ondanks voorgaande sancties/stappen, afspraken m.b.t. het iPad- en internetgebruik niet nageleefd worden door het kind of de kinderen, kan besloten worden het kind of de kinderen niet meer met de iPad te laten werken.

Daarnaast gebruiken wij een aantal omgangsregels waarin wij als school aangeven hoe wij verwachten dat leerlingen onderling met elkaar via social media communiceren.

- Internet wordt alleen gebruikt op school als de juf of meester in de buurt is.
- Als je een vervelende informatie of raar bericht tegenkomt, waarschuw je direct de meester of de juf.
- Je behandelt elkaar netjes en met respect. Je laat iedereen in zijn waarde.
- Je weet dat alles wat je plaatst op internet er voor altijd zal staan.
- Je respecteert de privacy van anderen: je mag alleen informatie, foto's en video's van of over anderen gebruiken, als zij daar toestemming voor hebben gegeven of als zij er geen last van hebben of kunnen krijgen.
- Je bent zelf verantwoordelijk voor wat je plaatst op social media. Denk goed na voordat je iets doorstuurt of deelt met anderen via social media.
- Wachtwoorden van social media accounts houd je geheim.
- Je zet geen (negatieve?) informatie over De Vlieger op social media, tenzij je dit hebt gevraagd aan een leerkracht en deze toestemming heeft gegeven.
- Printen kan alleen met toestemming van de meester of de juf.

We gaan ervan uit dat ouders/verzorgers kinderen leren hoe om te gaan met social media en de accounts van hun zoon of dochter bekijken.

Gedragssafspraken met leerkrachten:

- Internet wordt gebruikt voor educatieve doeleinden.
- Sites die wij kinderen willen laten gebruiken worden eerst door de leerkracht bekeken.
- Kinderen werken nooit alleen achter de computer. Er is altijd een leerkracht en /of een stagiaire die toezicht houdt op de kinderen en wat zij op de computer doen.
- Er wordt aan de kinderen uitgelegd, waarom zij bepaalde sites wel of niet mogen bekijken.
- De leerkracht draagt zorg voor een omgeving waarin kinderen open kunnen vertellen wanneer zij op een ongewenste, onbedoelde site komen. Het is meestal immers niet hun schuld.
- Regels en wetten met betrekking tot copyright worden in acht genomen.
- Informatie die terug te voeren is op leerlingen mag niet op het openbare deel van het net terechtkomen.
- Namen in combinatie met foto's van kinderen worden niet op het net gepubliceerd. In voorkomende gevallen alleen met toestemming van de ouders/verzorgers. Ook voor het publiceren van individuele foto's wordt eerst toestemming gevraagd.
- Voor e-mail geldt ook het briefgeheim, maar op grond van pedagogische verantwoordelijkheid mogen de leerkrachten e-mail van leerlingen bekijken.
- Leerkrachten zijn alert op eventuele ongewenste gedragingen van leerlingen op Internet.
- Leerkrachten zijn zich bewust van hun eigen voorbeeld gedrag en welke invloed dit gedrag heeft ten opzichte van de kinderen.

Bijlage 1

1.1 Gevolgen pesten/plagen

Plagen - GEVOLGEN

- Hoort bij het spel, duwen/trekken.
- De vroegere relaties worden vlug weer hersteld. De ruzie of het conflict wordt spoedig bijgelegd.
- Men blijft opgenomen in de groep
- De groep lijdt er niet onder

Pesten - GEVOLGEN

- Indien niet tijdig wordt ingegrepen, kunnen de gevolgen (zowel lichamelijk als psychisch) heel pijnlijk en ingewikkeld zijn en ook lang naslepen.
- Het is niet gemakkelijk om tot betere relaties te komen. Het herstel verloopt heel moeizaam.
- Isolement en grote eenzaamheid bij het gekwetste kind. Aan de basisbehoefte om 'Bij de groep te horen' wordt niet voldaan.
- De groep lijdt onder een dreigend en onveilig klimaat. Iedereen is angstig, en men wantrouwt elkaar. Er is daardoor weinig openheid en spontaniteit. Er zijn weinig of geen echte vrienden binnen de groep

1.2 Kenmerken van de pester

Alhoewel wij niet zomaar iemand een etiket van 'Pestkop' kunnen opplakken op basis van een of meer van de volgende kenmerken en kinderen natuurlijk onderling verschillen, is toch in de praktijk situatie gebleken, dat bij kinderen die pesten, vaak een of meer van de volgende kenmerken opvallen:

- Staat vrij positief tegenover geweld, agressie, en het gebruik van stoere taal.
- Imiteert graag agressief gedrag.
- Is vlugger agressief, gebruikt meer geweld.
- Lijkt assertief: zegt spontaan wat hij denkt of voelt. Komt uit voor zijn mening.
- Is vrij impulsief.
- Heeft de neiging anderen te overroepen of te domineren om controle te houden, maar is misschien minder zeker dan het lijkt.
- Wil het middelpunt zijn en is vlug jaloers.
- Is meestal fysiek sterker of omringd door sterke vrienden die zijn gezag respecteren.
- Heeft moeite met regels, grenzen, en eigen of door anderen opgelegde regels.
- Schat situaties verkeerd in.
- Schat de gevolgen van zijn gedrag verkeerd in.
- Heeft het moeilijk met stress of spanning, die van buitenaf wordt opgelegd (proefwerken, agressie van ouders, etc.).

- Lijdt aan faalangst.
- Hoe onveiliger hij zich voelt, hoe groter de behoefte aan een zondebok.
- Is niet noodzakelijk dommer of slimmer dan de rest.
- Geniet respect uit angst en niet uit waardering.
- Heeft een zwak inlevingsvermogen, is vooral met zichzelf bezig en houdt geen rekening met anderen.

1.3 Kenmerken van de gepeste

Alhoewel wij niet zomaar iemand een etiket van 'Gepeste' kunnen opplakken op basis van een of meer van de volgende kenmerken, en kinderen natuurlijk onderling verschillen, is toch in de praktijksituatie gebleken, dat bij kinderen die gepest worden, vaak een of meer van de volgende kenmerken opvallen:

- Houdt niet van geweld en agressief of onbeschoft taalgebruik.
 - Zenuwachtig en onzeker. Weet niet hoe hij met agressie van anderen om moet gaan.
 - Is meestal fysiek zwakker.
 - Is eerder in zichzelf gekeerd, stil.
 - Is geneigd zich onderdanig of gediensstig te gedragen.
 - Is onzeker in zijn sociale contacten.
 - Durft niet op te komen voor zichzelf.
 - Heeft vaak een negatief zelfbeeld, onzeker (en gelooft uiteindelijk dat hij het verdient om gepest te worden).
 - Voelt zich vaker eenzaam dan andere kinderen.
 - Voelt niet goed aan, welke regels of normen er binnen de groep gelden.
 - Bedachtzaam.
 - Gevoelig.
 - Positieve relatie met ouders.
-
- Reageert niet op de gepaste manier op druk: Begint te huilen, of gedraagt zich slaafs, gaat klikken of vleien, probeert zich vrij te kopen met snoep of geld, probeert de pestkoppen na te bootsen, maar faalt daarin (passief slachtoffer).

Bij een provocerend slachtoffer kan het volgende opvallen:

- Combinatie van zenuwachtig en agressief reactiepatroon .
- Concentratieproblemen.
- Veroorzaken irritatie en spanning.
- Soms hyperactief.
- Provocerend gedrag.

- Driftig.

1.4 De middengroep

Kenmerken van de middengroep:

- De meeste kinderen in de middengroep zijn niet direct betrokken bij pesterijen.
- Deze middengroep bestaat uit verdedigers, buitenstaanders en meelopers.
- Zij zorgen ervoor dat het pestende kind zich gesterkt voelt.
- De middengroep is wel medebepalend voor het voortduren van de pesterijen.
- Als de middengroep het gepeste kind te hulp komt of tegen de pester zegt dat hij moet ophouden, verandert de situatie aanzienlijk. Het pesten wordt dan minder vanzelfsprekend.
- Het kan ook helpen als kinderen die minder betrokken zijn bij het pesten, de leerkracht inlichten.

Kenmerken verdedigers:

- Komen af en toe op voor het slachtoffer.
- Zijn meestal populair in de groep.
- Worden aardig gevonden.
- Hebben invloed in de klas.
- Kunnen helpen het pesten te stoppen.

Kenmerken buitenstaanders:

- Pesten niet, maar doen ook niets om het pesten te stoppen.
- Merken vaak niet dat er gepest wordt of willen het niet weten.
- Durven vaak niets tegen het pesten te doen, omdat ze zelf bang zijn om gepest te worden.

Kenmerken meelopers:

- Pesten actief mee, maar beginnen niet met pesten.
- Zijn vaak bang om zelf het slachtoffer van pesten te worden.
- Ze kunnen ook het stoere gedrag interessant vinden en denken daardoor populair in de groep te worden.
- Voelen zich niet schuldig.
- Versterken het succes van de pestende kinderen door op een afstandje toe te kijken en te lachen om wat er gebeurt.

1.5 Signalen, die wijzen op pestgedrag

Kinderen die gepest worden, schamen zich vaak en durven er niet goed met anderen over te praten. Zelfs niet met hun ouders.

Vaak kunnen door middel van een goede observatie al bepaalde signalen van pestgedrag worden opgevangen. Door het goed observeren van kinderen in de verschillende onderwijsleersituaties en spelsituaties kunnen peestsituaties al in een vroeg stadium worden gesignaleerd en kan op gepaste wijze worden ingegrepen.

Signalen bij de gepeste:

- Het kind heeft blauwe plekken, of schrammen, gescheurde kleren, beschadigde boeken, en 'verliest' sportkleren en eigendommen. Let zeker op, als het kind normaliter niet slordig is. Ook als het niet weet hoe de signalen er gekomen zijn, of excuses zoekt, is er vaak meer aan de hand.
- Het kind maakt zich het liefst onzichtbaar. Zelfs zonder zichtbare aanleiding gedraagt het zich als een geslagen hondje.
- Het kind is vaak verdrietig (zomaar huilen om niets) of neerslachtig, of heeft onverwachte stemmingswisselingen met driftbuien.
- Het kind kan ineens veel ruzie maken thuis. In sommige gevallen is het kind onhandelbaar, agressief en overspannen.
- Het kind heeft weinig of geen vrienden; staat dikwijls alleen op de speelplaats, er komen geen vrienden thuis spelen en het kind wordt ook niet uitgenodigd om te komen spelen, of te komen op feestjes en logeerpartijen.
- Het kind zoekt het veilige gezelschap van de leerkracht of de leider.
- Als er groepjes worden gekozen, wordt het kind als laatste gekozen, of het blijft over.
- Het kind is vaak afwezig, letterlijk of figuurlijk. Het vlucht weg in de fantasie.
- De schoolresultaten worden opeens veel slechter (mede door de concentratiestoornissen).
- Het kind heeft angst om naar school te gaan, zorgt ervoor dat het zo nipt mogelijk op tijd op school komt, en is meteen na de bel weer weg. Op zondagavond of voor het kind naar een club moet, is het bijzonder gestrest, en zoekt redenen om niet naar school of naar de club te moeten.
- Vervalt in vroeger gedrag zoals weer in bed plassen of weer gaan duimen.
- Het kind heeft last hebben van buikpijn, hoofdpijn, misselijkheid.
- Het kind heeft vaak geen eetlust.
- Het kind fietst alleen naar school.
- Slaapt onrustig en droomt naar.

Signalen bij de pester:

- Het kind heeft blauwe plekken of schrammen en besmeurde of gescheurde kleren van de slachtoffers, die zich hebben verdedigd.
- Zijn vriendjes zijn volgzaam meelopers, die wachten op instructies van de pestkop.
- Het kind vindt het moeilijk om samen te spelen of samen te werken, omdat het altijd de baas wil zijn.
- Het verdraagt het slecht om afhankelijk te zijn van het toeval, of van de bekwaamheid of onbekwaamheid van anderen.
- Het kind verdraagt geen kritiek en wordt boos als zijn positieve beeld van zichzelf ter discussie wordt gesteld, al is het ook maar door een grapje.
- Zijn vriendjes zijn gelijkgezinden. Ze spreken vaak negatief of kleinerend over bepaalde kinderen. Wie niet bij de groep hoort, is een zwakkeling of zelfs een vijand. Ze kiezen agressieve idolen uit sport, muziek of film.
- De pestkop is regelmatig brutaal tegenover een zwakker gezinslid. Dit kan ook een ouder zijn.
- De pestkop kan zich moeilijk inleven in de gevoelens van anderen en heeft weinig of geen schuldgevoelens.
- Het kind kan moeilijk grenzen aanvaarden die door anderen worden opgelegd en verdraagt geen kritiek.
- Je krijgt de indruk, dat het kind een dubbelleven leidt: thuis of tegenover de leraar is het volgbaar en braaf, maar je hoort klachten over het kind in onbewaakte momenten.

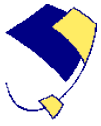
Overige signalen voor de leerkracht:

- Briefjes doorgeven.
- Een leerling wordt vaak met een bijnaam aangesproken door klasgenoten.
- Een leerling is steeds het mikpunt van "grapjes". Pen weggoeien, etui overgooien, stoel weggzetten, zogenaamd grappige opmerkingen etc.
- De sfeer in de klas is niet goed.
- De leerkracht voelt intuïtief aan dat er "iets" niet klopt in de klas en kan er maar niet de vinger achter krijgen wat het is.

1.6 Ouders/verzorgers

Ouders/verzorgers van gepeste kinderen

- Het gepeste kind niet overbeschermen door het bijvoorbeeld naar school te brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.
- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders/verzorgers van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.

Anti Pestprotocol PCBS De Vlieger

- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders/verzorgers van de pester

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt risico om eens de pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.

Alle andere ouders/verzorgers

- Signaleer pestgedrag bij andere kinderen naar de leerkracht.
- Neem ouders/verzorgers van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Bijlage 2

Prot. Chr. Basisschool De Vlieger

Frits Diepenlaan 43

2497 DN Den Haag

Tel. 070 - 3906732

Mail: info@pcbsdevlieger.nl

Internet: www.pcbsdevlieger.nl

BELEID VOOR LEERLINGEN MET PROBLEMATISCH GEDRAG

Onder leerlingen met problematisch gedrag verstaan wij leerlingen die regelmatig gedrag vertonen wat wij niet accepteren en waarbij 'regulier' genomen maatregelen geen gedragsverbeteringen tot gevolg hebben. Inspanningen om het gedrag te keren hebben niet voldoende resultaat teweeg gebracht.

Bovenstaande gedragingen zijn steeds door de leerkracht in Esis ingevoerd.

Hij/zij is ook meerdere malen onderwerp van gesprek geweest tussen leerkracht, intern begeleider en ouder(s)/verzorger(s). De school bepaalt wanneer welke onderstaande stappen ingezet gaan worden.

Voordat onderstaand stappenplan in werking gaat, zijn de ouder(s))/verzorger(s) uitgenodigd voor een gesprek waarin de leerkracht het stappenplan uitlegt en de ouder(s))/verzorger(s) dit formulier ondertekenen.

STAP 0

Maatregelen die in de groep worden genomen worden in een handelingsplan in Esis gezet.

Bijvoorbeeld:

- Meerdere gesprekken die gevoerd zijn met de leerling over het onacceptabele gedrag.
- Time out plek in de groep.
- Maximaal 5 minuten time out buiten de groep. Het kind op de gang blijft de verantwoording van de leerkracht.

Het kan zijn dat er in specifieke gevallen andere maatregelen in stap 0 worden genomen. Dit is altijd in overleg met de IB'er. Deze maatregelen zijn met de leerling en ouder(s))/verzorger(s) besproken.

STAP 1

- a. Maatregel(en) t.a.v. ongewenste gedrag en vervolgafspraken worden vastgesteld door de leerkracht in overleg met IB. Kind brengt de dag door bij een collega.
- b. Schriftelijke verslaglegging in Esis.
- c. Direct, in de pauze of na schooltijd, volgt contact door de leerkracht of IB met ouder(s)/verzorger(s), waarbij het gedrag, de genomen maatregel en vervolgafspraken worden benoemd.
- d. Gesprek met leerling, waarin afspraken worden vastgelegd: 'Wat is het niet gewenste waarneembare gedrag en wat MOET de verbetering zijn.' Leg deze afspraken vast in een oudergespreksformulier in Esis. Handtekening: Leerling, leerkracht en ouder(s))/verzorger(s).

STAP 2

- a. Gesprek met leerling over de aanscherping van de afspraken en/of maatregelen.
- b. In overleg met IB verblijft de leerling maximaal een week met individuele (week-) taak buiten de eigen groep bij collega.
- c. Schriftelijke verslaglegging in Esis.

- d. Contact met ouder(s)/verzorger(s) door leerkracht/IB'er.
- e. Ouder(s) op school voor gesprek met leerkracht en IB'er. In dit gesprek wordt gedrag genoemd, de reeds genomen maatregelen geschetst, vorige afspraken besproken/aangescherpt en stap 3 genoemd. Verslaglegging oudergesprek in esis.

STAP 3

- a. Contact met ouder(s))/verzorger(s). Leerling wordt opgehaald door ouder/verzorger en blijft ook de dag daarop volgend thuis. Voordat ouder(s))/verzorger(s) gebeld worden, volgt altijd eerst melding aan de directeur. Zij besluit of tot schorsing wordt overgegaan.
- b. Schriftelijke verslaglegging in esis.
- c. Melding directeur, omdat het schorsing betreft. Terugkoppeling.
- d. Gesprek met ouder(s))/verzorger(s) , (adjunct-)directeur en leerkracht (zie 3c). Er volgt een nieuw ouder/verzorger-contract (opgesteld door leerkracht en directielid) met daarin voorwaarde, waaronder leerling op De Vlieger kan verblijven. Stap 4 wordt genoemd. Leerling schuift in eindfase van het gesprek aan om de voorwaarden te vernemen.
- e. Formeel/juridisch treedt op dit moment ook de regeling 'schorsing & verwijdering' van Lucasonderwijs in werking. Raadpleeg dit document op intranet.

STAP 4

Schorsen en/of verwijderen is altijd in overleg met directeur. Zie reglement bestuur Lucasonderwijs.

N.B.

- a. Er wordt een melding bij de SOC (school ondersteuning commissie) gedaan als er bij een kind bovenstaand stappenplan ingezet wordt.
- b. Als de leerling zich ook in de 'tijdelijke groep' misdraagt, volgt direct stap 3.

Datum:

Naam ouder:

Naam leerkracht:

Handtekening ouder(s)

Handtekening leerkracht